

Foto: Liv Byrkjeland, SNO

Vegetasjonsindikator for fuktighet

Økosystem: Åpent lavland
Egenskap: A1 fysiske egenskaper
Indikatorverdi for 2024: 0,74
Usikkerhet (95% KI): 0,72 – 0,75

Om indikatoren

Indikatoren viser hvordan plantesamfunnet reagerer på endringer i fuktighetsforhold i jorda. Den måler om sammensetningen av plantearter tyder på at fuktighetsnivåene avviker fra det som forventes i intakte økosystemer i åpent lavland. Artssammensetningen kan endre seg enten fordi miljøet er blitt tørrere eller fordi det har blitt våtere enn det som regnes som naturlig. En indikatorverdi på 0,73 indikerer et begrenset avvik fra artssammensetningen som forventes ved fuktighetsforholdene i et intakt økosystem i åpent lavland.

Rødknapp tåler tørke godt. Foto: Liv Byrkjeland, SNO

Påvirkningsfaktorer

Klimaendringer kan medføre både tørkeperioder og store nedbørsmengder. Dette kan føre til endringer i artssammensetning, både mot mer tørketolerente og fuktighetselskende arter.

Hvordan måles variabelen

Indikatoren måles ved hjelp av vegetasjonsdata fra Arealrepresentativ naturovervåking (ANO), underprogrammet arealrepresentativ overvåking av semi-naturlig eng (ASO) og overvåking av åpen grunnlendt kalkmark (GRUK). Hver planteart har en verdi som viser hvilke fuktighetsnivåer arten vanligvis har der den vokser. Registrerte plantesamfunn kombineres med informasjon om planteartenes funksjonelle egenskaper og miljøtilpasninger, og sammenliknes med referansesamfunn som forventes å finnes i intakte økosystemer i lavlandet. For hver rapporteringsperiode beregnes arealvektede gjennomsnitt for regioner og nasjonalt nivå. Verdiene skaleres mot definert referansesamfunn i det ulike naturtypene i hht. Natur i Norge (NiN).

Sist oppdatert: 19.11.2026

Miljø-direktoratet

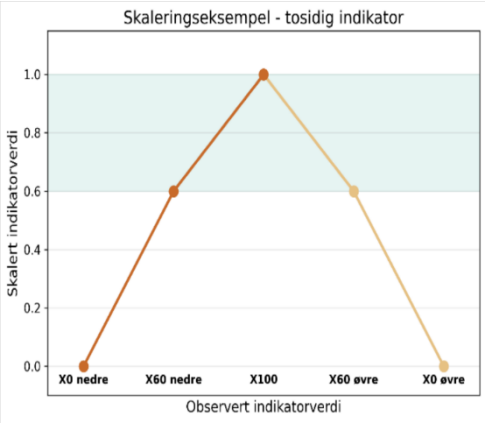
Hvordan beregnes variabelen

Referansetilstand og skalering

Referansetilstanden tilsvarer middel-verdien i en fordeling av referansesamfunn basert på artslistedata i NiN, det vil si en artssammensetning lik den som forventes ut fra lysforholdene i et intakt økosystem i åpent lavland.

Skaleringsverdien X_0 har en nedre og en øvre verdi, og representerer en tilstand hvor artssammensetningen er fullstendig forskjøvet mot henholdsvis tørketolerante eller fuktighetskrevende arter.

Grenseverdi for god tilstand X_{60} tilsvarer hhv. nedre 2,5% og øvre 2,5% i fordelingen av referansesamfunn. Indikatoren påvirkes av både for høye og for lave nivåer av fuktighet, og har derfor en nedre og en øvre verdi for både X_0 og X_{60}.

Figur 1: Illustrasjon av forholdet mellom variabelverdier og indikatorverdier.

Les mer om skalering av indikatorer her

Les mer om hvordan indikatoren beregnes her

Hvordan skal endringer i variabelverdien tolkes

En indikatorverdi nær 1 betyr at artssammensetningen i vegetasjonen er som forventet ut fra fuktighetsforholdene i et intakt økosystem. Lavere indikatorverdier indikerer at artssammensetningen er endret som følge av økte eller reduserte nivåer av fuktighet.

Usikkerhet

Det er usikkerhet knyttet til beregningene av vegetasjonsindikatoren for jordforstyrrelse. Dekning av ulike arter varierer mellom registreringspunkter og registering kan variere mellom observatører. I tillegg varierer det hvor godt referansesamfunnene representerer ulike landsdeler, og funksjonelle verdier som er tilordnet ulike artene er usikre. Dette er kilder til usikkerhet som ikke er kvantifisert. Den rapporterte usikkerheten kommer fra en statistisk modell og representerer sannsynligheten for den sanne indikatorverdien gitt at alle antagelsene i modellen er sanne.

Sist oppdatert: 19.11.2026